

Sv. Brigita, zakladateľka rádu

8. októbra 2023 ✚ Svätec týždňa

Životopisné údaje

Na počiatku 14. storočia žili vo Švédsku veľmi nábožní manželia, Birger a Sigrída Perssonovci, pričom z matkinej strany boli predkovia spriaznení aj so staroslávny kráľovským rodom. Vznešení manželia,

ktorí vzdávali zvláštnu úctu ukrižovanému Spasiteľovi, vychovávali svoje detky v najväčšej nábožnosti. Okolo roku 1302 alebo 1303 sa im narodila najmladšia dcéra, ktorej dali meno Brigita.

Krátko po jej narodení zbožná matka zomrela a starostlivý otec zveril útle dieťa do opatery manželkinej sestry Kataríny, aby ho vychovávala. Nábožná tetka starala sa o svoju zverenkyňu ako vlastná matka, ale slabé dieťa ostávalo nemé až do štvrtého roku. Odrazu otvorili sa Brigitte ústa, a začala hovoriť o Bohu a o nábožných veciach. A čím viac sa dievča rozvíjalo, tým viac rástla jej vážna myseľ a nábožnosť.

V detských zábavách nenachádzala malá Brigita žiadnu radosť a z nevinných očí jej žiarila svätosť. V desiatom roku počula kázať o umučení Pána a kazateľove slová natoľko dojali jej citlivé srdce, že sa v chráme nahlas rozplakala. Vo sne sa jej zjavil Kristus Pán na kríži s krváčajúcimi ranami. Zdalo sa jej, že počuje jeho hlas: «Pozri sa, dcéra Moja, ako so Mnou zaobchádzali.» Rozbolešená útla panna zvolala: «Ó Bože môj, kto Ťa tak poranil?» A počula slová: «Tí, ktorí Mojimi príkazmi pohrdajú a ktorí sa neusilujú Moju vrúcnu lásku opätovať.»

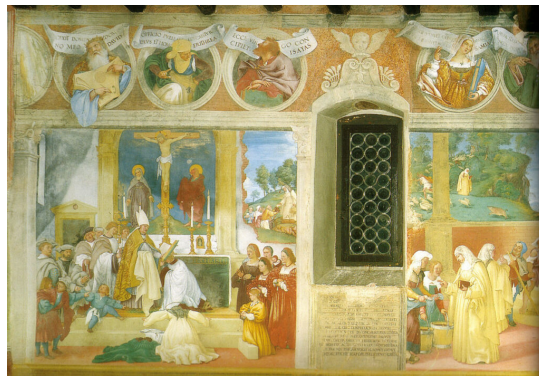

Sv. Brigita zdroj: lookandlearn.com

Toto zjavenie sa hlboko zakorenilo v mysli a v srdci útlej panny a zapríčinilo, že po celý život prechovávala neobyčajnú nábožnosť k umučeniu Pána. Odvtedy kľáčievala častokrát celé noci pred obrazom umučeného Spasiteľa, usedavo plakala a nakladala si ťažké bremená pokánia – umŕtvovala svoje útle telo. Častokrát vstávala o polnoci a vychádzala z izby, aby sa pred blízkym krížom modlila. Starostlivá tetka si myslela, že chovankyňa je ľahkomyselná a po nociach sa túlava. Pýtala sa jej, prečo o polnoci vstáva. A zbožná panna jej odpovedala: «Vstávam, aby som zvelebovala Toho, ktorý mi v každom okamihu pomáha. A keď chcete

vedieť, kto je to, nuž vám hovorím, že je to Pán Ježiš Kristus, ktorý mňa nehodnú Svojím zjavením potešil.» A odvtedy mávala Brigita časté Božie zjavenia, ktoré neskôr svojmu spovedníkovi sama vyjavila a zoširoka opísala.

Akokoľvek zbožná Brigita umŕtvovala svoje útle telo, i tak vykvitla v krásnu pannu. Na rozkaz svojho otca sa v šestnástom roku vydala za Ulfa Gudmarssona. Dokázala si vy dobyť jeho úplnú lásku, že sa zriekol svetského života, pitia, hry v karty a privykol k zbožnému životu. Bol to vzorný manželský stav, že aj druhých kresťanov získal k nasledovaniu. Aj svojich sluhov viedli zbožní manželia k opravdivému kresťanskému životu. A dobrotivý Boh požehnával ich dom. Narodili sa im štyria synovia a štyri dcéry. Dcéry sa volali Margaréta, Cecília, Ingeborga a Katarína. Prvé dve sa vydali za veľmožov a zaskveli sa ako vzor zbožnosti pri kráľovskom dvore; Ingeborga žila ako nábožná mníška v kláštore a najmladšia Katarína žila pri svojej matke a zomrela ako svätá. Jej pamiatku, ako sv. Kataríny Švédskej, ctí sv. Cirkev katolícka 22. marca. Že boli dietky také príkladné, zato mali ďakovať svojej svätej matke Brigitte, ktorá ich už s materským mliekom krmila Božou bázňou.

Freskový cyklus v Oratori Suardi v Trescore, vytvorený Lorenzom Lottom, zachytávajúci

výjavy zo života sv. Brigity

zdroj: wikimedia commons

Keď dietky odrástli, venovali sa Brigita a Ulf celkom Božej službe – svoj dom zmenili na kláštor a mnohé hodiny trávili v modlitbách a rozjímانيach. Starali sa tiež o chudobných, ktorých štedro podporovali. Pre chorých založili nemocnicu a svätá Brigita opatrovala a denne sa starala chorých akoby bola ich slúžkou – umývala a bozkávala im nohy, tešila opustených a ťažkou chorobou trápených. V nedeľu a vo sviatočné dni pristupovala k sv. sviatostiam a jej zábavou bolo prísne sebazapieranie. A keď vyslovila nejaké nerozvážne slovo, vzala si do úst horkú zelinu, aby svoj jazyk potrestala.

Sv. Brigita sa v roku 1341 spolu so svojím manželom a deťmi vydala na púť do Španielska do mesta Santiago de Compostella. Ako bolo uvedené vyššie, nábožní manželia mali aj štyroch synov, dvaja z nich zomreli v útlej mladosti a ďalší dvaja sa s otcom vydali na púť do Svätej zeme, aby si tam vyprosili milosť pre svoj ďalší život. Na spiatočnej ceste zo Španielska zbožný manžel Ulf veľmi ochorel, tak, že ho biskup v meste Arras sviatosťami zomierajúcich musel zaopatriť. A keď sa z ťažkej choroby ako-tak dostal a domov sa vrátil, oznámil svojej svätej manželke, že vstúpi do kláštora k cisterciánom. Nie dlho potom žil zbožný Ulf v kláštore v meste Alvastra, lebo krátko nato zomrel.

Sv. Brigita sa po manželovej zriekla života vojvodkyne, majetok rozdelila deťom, odela sa do hrubého rúcha, a to si na spôsob verejných kajúcníc pripevnila povrazom k telu. Ustavične sa cvičila v skutkoch milosrdenstva, pokánia a pobožnosti. Postila sa štyrikrát v týždni a žila o chlebe a o vode. Kolená mala od častého klačania pri modlitbách akoby kôrou potiahnuté. Každodenne sa spovedala, v nedeľu a vo sviatok pristupovala k stolu Pána. A ako socha mramorová klačievala nepohnute pred oltárom, na ktorom bývala Najsvätejšia sviatosť oltárna vystavená. Denne hostila dvanásť chudobných a obsluhovala ich pri stole. V nemocnici obsluhovala chorých, obmývala a zaväzovala im rany, keď pobožnosť svoju vykonala. Zlý svet ohováral sv. Brigitu, že sa pomiatla na rozume. Keď to počula, riekla urodzeným ohováračom: «Pre vás to nerobím, a posmechy vaše nezmenia moju odhodlanosť a predsavzatie. Buďte takí dobrí a nechajte ma na pokoji; radšej proste Boha o milosť pre mňa, žeby som v tomto svojom predsavzatí vytrvala.»

Takto sväto žila sv. Brigita tridsať rokov a dobrotivý Boh jej udelil mnohé milosti, predovšetkým milosť zjavení. Istý veľmož – veľký hriešnik – nebezpečne ochorel a o pokání nechcel ani len počuť. Sv. Brigita mala zjavenie, v ktorom počula hlas Spasiteľa: «Oznám svojmu spovedníkovi, aby chorého navštívil a vypočul jeho spoveď.» Svätá Brigita poslala kňaza k chorému zatvrdnutému hriešnikovi, ale márne bolo jeho prísne napomínanie, aby sa z hriechov vyznal.

Detail z freskového cyklu v Oratori Suardi v Trescore, znázorňujúci obliekanie sv. Brigity do rádového habitu

zdroj: wikimedia commons

Na druhú noc zjavil sa Spasiteľ svätej Brigitte opäť a prikázal jej, aby spovedník hriešnika navštívil a napomínal ho vrúcne k pokániam. Všetko bolo márne, hriešnik aj naďalej ostal zatvrdnutý. Po treťom zjavení išiel spovedník zase k chorému a oznámil mu, že Kristus Pán z lásky k jeho úbohej duši ústne sv. Brigitte prikázal, aby ho ku nemu poslala a k pokániam ho napomínala, lebo že je ešte čas, aby sa obrátil. Tie slová zaúčinkovali, lebo chorý hriešnik zvolal: «Tak ja biedny hriešnik môžem ešte získať odpustenie svojich ťažkých hriechov?» Kňaz potešil zúfalca: «Dobrotivý Boh prijme vás iste na milosť, keď svoje hriechy opravdivo oľutujete.» A hriešnik sa vyznával: «Zúfal som už nad svojím spasením, lebo som sa za 69 rokov nikdy dokonale nevyspovedal a od mladosti som pekelnému duchu slúžil. Teraz neviem, čo sa deje so mnou?»

Takú veľkú ľútosť cítim v srdci svojom nad svojimi hriechmi, akú nikdy som necítil.» A vyspovedal sa skrúseno zo všetkých hriechov a spokojne zomrel.

Po jeho smrti mala sv. Brigita zjavenie, v ktorom jej bolo oznámené, že zomrelý svojím pokáním ušiel večnému zatrateniu a v Očistci sa nachádza, a milosť dosiahol, pretože mával v živote útrpnosť s bolesťami Panny Márie, ktoré znášala pri ukrižovaní Syna Božieho. Sv. Brigita neskôr spísala svoje zjavenia, a tieto každému kresťanovi môžu k duševnému spaseniu slúžiť.

Tieto zjavenia osvetlil pápež Benedikt XIV. a riekol: «Z pripustenia takých zjavení nič inšie nevyplýva, len to, že sa môžu oznámiť po zrelom uvážení k prospechu veriacich.»

Sv. Brigitta opustila hlučný svet a utiahla sa do samoty. K tomu cieľu založila vo Vadstene, vo švédskom biskupstve Linköping, kláštor pre šesťdesiat mníšok a predpísala im pravidlá sv. Augustína, ku ktorým pridala niektoré, osobitne sa mníšok týkajúce predpisy; menovite mali rozjímať bolestné umučenie Pána Ježiša Krista. Tie pravidlá prijali aj mnohí mnísi a tak vznikol rád sv. Brigity, ktorý pápež Urban V. roku 1370 pod menom «Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa» potvrdil. Dva roky spravovala sv. Brigita svoje zverenkyne v kláštore a keď záležitosti tohto kláštora usporiadala, zatúžila po Ríme a po Svätej zemi.

Vydala sa na púť do Ríma spolu so svojimi deťmi Karlom, Birgerom a Katarínou, aby pri hroboch svätých apoštolov Petra a Pavla a premnohých iných mučeníkov mohla svoj svätý život tráviť. Takto žila sv. Brigita dlhší čas vo Večnom meste veľmi skromne a kajúcne, a každý deň navštevovala chrámy a nemocnice, v ktorých ošetrovala chorých. Jedného dňa navštívila Sv. Otca a predstavila mu svojich synov – Karla a Birgera. Keď ich pápež uzrel, riekol Birgerovi: «Ty si synom matky». A obrátil sa ku Karlovi, ktorý bol mladíkom veselej mysle, ale pritom aj veľký ctiteľ Panny Márie, a riekol jemu: «Ty si synom sveta». Sv. Brigita sa začudovala nad týmito slovami, pokľakla pred pápežom na kolená a prosila ho, aby jej milovanému synovi uložil pokánie za hriechy.

Pápež sa dotkol Karlovho pása a rúcha a slávnostne riekol: «Toto ťažké bremeno nech mu dostačuje k pokániu za jeho hriechy jeho!» Sv. Brigita založila v Ríme útulok pre švédskych mladíkov a pútnikov, ktorý ako hospic pápež Lev X. opätovne vystavil a zriadil. A tento pomník jej lásky voči blíznym stojí v Ríme dodnes.

Z Ríma putovala sv. Brigita do Sv. zeme, aby sa tam modlila a plakala na miestach, kde božský Vykupiteľ sa narodil, rástol, učil, zázraky činil a trpel. Po ceste jej v meste Neapol zomrel syn Karl a na Sicílii aj druhý syn Birger. Zo Sicílie sa sv. Brigita plavila so svojou zbožnou dcérou Katarínou do Palestíny, plná túžby vidieť sväté pamätné miesta. Čo cítila sv. Brigita v Jeruzaleme na vrchu Kalvária, kde najláskavejší Spasiteľ, Ježiš Kristus, potupnú a prebolestnú smrť na kríži za hriešne ľudské pokolenie podstúpil, o ktorej cez celý svoj život s veľkým žiaľom a bôľom rozjímal, to nie je v stave žiadne iné ľudské srdce pocítiť, a tým menej skromné pero opísať.

Na spiatočnej ceste do Ríma upadla sv. Brigita do zimnice, na ktorú vo Večnom meste celý rok trpela, ku koncu roka obťažili jej povážlivý stav aj druhé choroby. Veľké bôle, ktoré trpezlivo znášala, uľavovala si rozpomienkou na prehorké muky Spasiteľa a priala si z horúcej lásky k Ježišovi ešte väčšie bolesti trpieť. Vo svojich bolestiach často hovorievala: «Je to zlé znamenie, keď človek nemá žiadne pokúšanie alebo žiaden kríž, lebo Ježiš Kristus zreteľne hovorí: Kto nenesie svoj kríž, nie je Ma hoden.» A inokedy zas hovorila:

«Nikdy neokusuje človek lepšie lúbeznosť raja a cnosti, než v Očistci utrpenia.» A keď ju chceli v bolestiach tešiť a ľutovať, riekla: «Pravidlom všetkých pravidiel je, seba samého opustiť a Bohu sa odovzdať a bez ohľadu Jemu sa zveriť.» Všetci Rimania obdivovali velebnosť jej zriedkavých cností.

Dobrotivý Boh piatimi dňami pred smrťou zjavil hodinu jej odchodu z tejto márnej zeme. Svoju svätú dcéru Katarínu ako aj všetkých prítomných napomínala k stálosti v zbožnom živote. V deň smrti sa vyspovedala skrúsené z celého života a prijala sv. sviatosti zomierajúcich. Na to si žiadala, aby ju v izbe na dlážku, popolom posypanú, položili; a prosila spovedníka, aby v jej prítomnosti sv. omšu slúžil. Po sv. omši vydýchla svoju svätú dušu s týmito slovami: «Do Tvojich rúk, ó Pane, porúčam svoju dušu!» Takto tíško usnula v Pánu sv. Brigita dňa 23. júla roku 1373, v 71. roku svojho požehnaného života. Pri jej pohrebe stalo sa mnoho divov.

Mŕtve telo sv. Brigity bolo pochované v Ríme v chráme sv. Vavrinca, ktorý patrilo chudobným klariskám; ale roku 1374 bolo prenesené jej svätou dcérou Katarínou do Švédska a uložené v jej kláštore Vadstena. Keď sa i tu stalo mnoho divov, vyhlásil ju pápež Bonifác IX. roku za svätú roku 1391 a nariadil svätenie jej pamiatky na deň 8. októbra každého roku. Cirkevný snem v Kostnici roku 1415 ohlásil to celej Cirkvi katolíckej a pápež Martin V. to potvrdil. Zo spisov sv. Brigity sú známe jej «Nebeské zjavenia» (*Revelationes coelestes*), ktoré sv. Cirkev katolícka potvrdila.

Sv. Brigita

zdroj: garystockbridge617.getarchive.net

Sv. Brigita sa vyobrazuje v čiernom rúchu svojho rádu, s pútnickou palicou v ruke, okolo hlavy plamenná žiara, čo znamená zjavenie.

Poučenie

Milostivý Boh sa často zjavoval sv. Brigitte za jej dlhého požehnaného života; tieto zjavenia mali za predmet bolestné umučenie Pána Nášho, Ježiša Krista, a predpovedali aj prevraty v niektorých krajinách a osud niektorých ľudí. Na svetlo vyšli v diele pod menom «Zjavenia sv. Brigity». Začínajú sa slovami Spasiteľa, ktorý sa zjavil pokornej služobnici: «Ja som Pán tvoj a Boh tvoj, a chcem s tebou dôverne hovoriť. Ty sa staneš Mojou nevestou, a Ja ťa použijem ako nástroj, aby som mohol oznámiť ľuďom tajomstvá, o ktorých nevedia. Čo poviem tebe, bude slúžiť mnohým ľuďom k duševnému spaseniu. Počúvaj teda Môj hlas a vydaj svedectvo z tajomstiev svojmu duchovnému otcovi, ktoré ti zjavím.» Toto bol počiatok jej zjavení. Jej

spovedníkom bol slávny učenec teológie a kanonik kapitulý v Linköpingu menom Matthias.

A ako má uvažovať kresťan o týchto zjaveniach a prečo ich má čítať? Hoci osobné zjavenia, aké mali sv. Brigita, sv. Hildegarda, sv. Alžbeta zo Schönau a sv. Katarína zo Sieny, nemajú takú dôležitosť, vážnosť a istotu, aké sa diali svätým praotcom a prorokom Starého a sv. apoštolom Nového zákona, ktoré boli potvrdené divmi a zázrakmi a ktoré sv. Cirkev katolícka uznala ako diela Ducha Svätého, predsa ony slúžia k duševnému spaseniu mnohých veriacich kresťanov.

Spisy Starého aj Nového Zákona nám dosvedčujú, že milostivý Boh sa Svojim verným služobníkom z času na čas zjavoval, aby dielo Svojho milosrdenstva k spásu veriacich a k prospechu sv. Cirkvi katolíckej konal. Áno, dobrotivý Boh hovorieval vo videniach služobníkom Svojim k prospechu veriacich a sv. Cirkvi, ako k Abrahámovi, Izákovi, Jakubovi, Mojžišovi a v Novom zákone svätému apoštolovi národov Pavlovi. Alebo odhaľoval Svojim vyvolencom skryté veci, ako egyptskému Jozefovi, sv. apoštolovi Petrovi a Jánovi, keď osvetľoval ich ducha nadprirodzeným svetlom, že mohli nahliadnuť do budúcnosti a vidieť nevyspytateľné a tajomné cesty božskej Prozreteľnosti, a neboli vystavení preludu mysli a pomýleniu.

Sv. Brigita

zdroj: picryl.com

Hoci teda zjavenia sv. Brigity nemajú takú váhu a dôstojnosť ako videnia Duchom Svätým osvietených Božích sluhov Starého a Nového zákona, zasluhujú si predsa veľkú úctu a vážnosť každého kresťana pre pokoru a jednoduchosť srdca, s akou ich svätá Brigita úsudku sv. Cirkvi katolíckej zanechala. Svojimi cnosťami, neúnavnou snahou o kresťanskú dokonalosť stala sa sv. Brigita hodnou veľkej úcty v sv. Cirkvi. Preto cirkevný snem v Bazileji veľmi pozorne skúmal jej zjavenia a dovolil ich ako užitočné a spasiteľné veriacim odovzdať.

Sv. Brigita odporúčala kresťanom, aby žili podľa predpisov sv. evanjelií, Boha nadovšetko a blížneho svojho ako seba samých milovali: a to je veru každému človeku k spaseniu duše potrebné. V tomto zmysle a duchu má každý opravdivý kresťan hľadiť na zjavenia sv. Brigity.

Modlitba

O Bože, ktorý si sv. Brigitte skrze Syna jednorodeného Svojho tajomstvá nebeské zjaviť ráčil, popraj nám, sluhom Svojim, na jej príhovor, aby sme vtedy, keď sa On zjaví vo Svojej večnej sláve ako Sudca, v nej s radosťou podiel brať udôstojnení boli. Skrze tohože Ježiša Krista, Pána Nášho. Amen

-mip-

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-brigita-zakladatelka-radu/>